Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение

«Нижневязовская начальная общеобразовательная школа ЗМР РТ»

«Согласовано»

Руководитель МО

_____/ Барскова Ю.А./

Протокол № 1 от

«01» 08 20 23 г.

«Утверждаю»

Директор МБОУ «Нижневязовская НОШ» ЗМР РТ

_________ /Салахеева Г.А./

Приказ № 1 от

«01» 08 20 23 г.

Рабочая программа

Учебного предмета, курса, дисциплины (модуля)

МБОУ «Нижневязовская НОШ» ЗМР РТ

Насыбуллиной Раиси Рифатовны

Ф.И.О., категория

Родной язык (татарский) 4класс

предмет, класс.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Целью программы является развитие устной и письменной речи учащихся, совершенствование речевой деятельности по всем ее видам, формирование и развитие лингвистической компетенции.

Задачи изучения учебного предмета следующие:

- *обеспечение мотивации обучения родному языку;*
- формирование первоначальной лингвистической компетенции по всем уровням татарского языка;
- воспитание положительного ценностного отношения и уважения к родному языку;
- формирование гражданских и патриотических чувств;
- овладение умениями связной устной и письменной речи;
- развитие культуроведческой компетенции учащихся.

1. ПЛАНИРУЕМЫЕ ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Планируемые предметные результаты освоения с учетом общих требований Стандарта и специфики учебного предмета «Родной (татарский) язык» должны обеспечивать успешное обучение на следующей ступени общего образования:

- овладение первоначальными знаниями о единстве и многообразии языкового и культурного пространства народов Российской Федерации;
- осознание языка как значимой части национальной культуры, как средства общения между разными народами;
- воспитание позитивного отношения к овладению литературными нормами устной и письменной речи;
- овладение орфоэпическими, лексическими и грамматическими нормами татарского языка, первоначальными сведениями о татарском речевом этикете, умение выборочного использования языкового материала, необходимого для коммуникации в объеме изученного программного материала;
- использование полученных знаний по татарскому языку в познавательной и коммуникативной деятельности при различных жизненных ситуациях (в учебном процессе и во внеклассных мероприятиях).

В результате усвоения татарского языка учащиеся осознают язык как средство коммуникации, как национально-культурный феномен. К концу 4-го класса они воспринимают владение нормами устной и письменной речи по родному языку как показатель развития общей культуры человека.

2. СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Материал учебного предмета «Родной (татарский) язык» для 4 класса общеобразовательных организаций с обучением на русском языке структурирован в соответствии с видами речевой деятельности и следующими разделами языкознания: морфология, синтаксис, орфография и пунктуация, развитие речи.

Аудирование.

Понимание содержания прослушанного текста, ответы на вопросы по его содержанию, проведение беседы с целью определения основной мысли текста.

Говорение.

Использование изученных языковых единиц с учетом речевой ситуации. Составление диалогической и монологической речи с соблюдением орфоэпических и интонационных норм родного языка. Использование образцов татарского речевого этикета по различным темам в учебном процессе и во внеклассных мероприятиях.

Чтение.

Понимание содержания прочитанного текста с соблюдением орфоэпических норм, определением логического ударения. Определение темы и основной мысли текста. Осознанное чтение слов, словосочетаний, предложений и коротких текстов. Чтение с соблюдением нужной интонации и паузы в соответствии с проставленными знаками препинания. Осознанное и выразительное чтение небольших текстов и стихотворений.

Письмо.

Формирование навыков письма букв, звукосочетаний, слогов, слов и предложений. Письмо под диктовку и переписывание текста на изученное правило. Составление небольшого письменного текста на основе просмотренной картины (рисунка) или видеозаписи, с привлечением увиденного (услышанного) материала.

Слово и предложение.

Лексическое значение слова. Выделение слова из предложения. Наблюдение над порядком расположения слов в предложении. Изменение порядка слов в предложении.

Развитие речи. Понимание содержания прочитанного или прослушанного текста. Составление небольших текстов с использованием сюжетных картин, на основе личных наблюдений.

Систематический курс

Морфология.

Понятие о частях речи. Имя существительное, его значение и употребление в речи. Вопросы имен существителных. Определение имен существительных, отвечающих на вопросы кем? нәрсә? Собственные и нарицательные имена. Формы единственного и множественного числа. Названия и вопросы падежей. Склонение имен существительных. Имена с аффиксами притяжательности. Выполнение упражнений на морфологический анализ существительных.

Имя прилагательное: его значение и употребление в речи. Вопросы прилагательных, выражение различных признаков предметов. Степени сравнений имен прилагательных. Выполнение упражнений на морфологический анализ имен прилагательных.

Местоимения. Понятие о местоимениях. Личные местоимения: значение, употребление в речи, формы единственного и множественного числа, склонение личных местоимений.

Глагол. Значение глагола и употребление в речи. Определение глаголов, отвечающих на вопросы нишли? (что делает?), нишләде? (что делал?), нишләр? (что будет делать?). Спряжение глаголов. Формы настоящего, прошедшего и будущего времени. Утвердительная и отрицательная формы глаголов. Выполнение упражнений на морфологический анализ глаголов.

Наречие. Его значение, вопросы, употребление в речи.

Послелоги, их значение в речи.

Частицы да, дә, та, тә, гына, генә, кына, кенә, ук, үк, ич, бит. Правописание частиц.

Синтаксис.

Выделение слов, слосочетаний и предложений. Разные по цели высказывания предложения, знаки препинаний при них. Чтение различных коммуникативных предложений с соответствующей интонацией.

Понятие о главных членах предложения. Определение связи слов в словосочетаниях и предложениях с помощью наводящих вопросов.

Определение предложений с однородными членами с союзами һәм, ә, ләкин. Составление собственных предложений с союзами и без них с интонацией перечисления.

Определение простых и сложных предложений.

Орфография и пунктуация.

Формирование орфографической зоркости, уместное использование правил правописания:

- знаки препинания в конце предложения;
- знаки препинания (запятая) в предложениях с однородными членами.

Развитие речи.

Выражение своего мнения с учетом ситуации, цели и адресата общения. Аргументированное выражение своего мнения. Овладение основными элементами проведения беседы: вводное слово, поддержание темы и ее продолжение, привлечение внимания собеседника и т.д. Усвоение норм татарского речевого этикета в процессе повседневной учебной деятельности и во внеклассных мероприятиях: приветствие, прощание, извинение, благодарение, обращение с просьбой и др. Особенности татарского речевого этикета при общении с собеседником, уровень владения которого не всегда соотвествует требованиям программы. Составление собственных речевых (монологических) высказываний описательного или оценочного характера.

Текст.

Понятие о тексте. Семантическое единство предложений в тексте. Озаглавливание текста. Последовательность составляющих текста. Абзац. Составление плана по содержанию текста. Составление текста по предложенному плану. Особенности описательного, повествовательного текста.

Особенности составления письменных текстов с учетом пунктуальности, правдивости, выразительности описываемых событий (фактов).

Ознакомление с различными видами изложений и сочинений (без заучивания правил): изложение на основе полного или частичного использования предложенного текста, изложение с элементами сочинения, повествовательно-описательное сочинение и др.

4 класс

Морфология.

Имя существительное.Склонение существительных на звонкие, глухие и носовые согласные.

Имя прилагательное. Степени сравнения прилагательных.

Имя числительное.Количественные и порядковые числительные. Особенности употртебления существительных при числительных в татарском языке.

Местоимение.Указательные местоимения.

Глагол. Прошедшее и будущее время, спряжение глаголов изъявительного наконения.

Синтаксис.

Словосочетание и предложение в татарском и русском языках, порядок слов в них.

Главные члены предложения. Выражения подлежащего существительными и личными местоимениями.

Выражение сказуемого глаголами изъявительного наклонения и прилагательными.

Второстепенные члены предложения. Выражение определения прилагательными и порядковыми числительными.

Понятие о дополнениях.

Нераспространенные и распространенные предложения.

Обобщенное повторение за год.

Развитие связной речи.

Аңлатма язуы

Эш программасы Россия Федерациясендәге һәм Татарстан Республикасындагы мәгарифкә кагылышлы хокукый-норматив актларга һәм федераль дәүләт стандартларына нигезләнеп төзелде:

1. Россия Федерациясенең «Мәгариф турында»гы Законы (Федеральный закон от 29.12.2012 г. 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»).
2. Татарстан Республикасының «Мәгариф турында»гы Законы (Закон Республики Татарстан «Об образовании» № 68-ЗРТ от 22 июля 2013 г., статья 8).
3. Россия Федерациясенең «Россия Федерациясе халыктелләре турында»гы 126-ФЗ нчы номерлы Законы (24.07.1998 г.).
4. РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы приказы, 30 нчы август, 2013 нче ел №115 («Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – начального общего, основного общего и среднего общего образования»).
5. «Татарстан Республикасының халык телләре турында» Законы (Закон Республики Татарстан от 08.07.1992 № 1560-XII (ред. от 03.03.2012 г.)
6. «2014-2020 нче елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасы», 2013 нче ел, 25 нче октябрь, 794 нче карар.
7. Төп гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандарты (Россия Мәгариф һәм Фән министрлыгында 2010 нчы елның 17 нче декабрь боерыгы 1897 нче номер белән расланган, РФ Юстиция Министрлыгында 19644 нче регистрацион номеры белән 2011 нче елның 1 нче февралендә теркәлгән).

8. Татарстан Республикасында 2012-2020 нче елларда фән һәм мәгариф үсеше турында «Дәүләт программасы».

4 нче сыйныф укучыларын татар теленә өйрәтүнең төп максаты һәм бурычлары:

- башлангыч мәктәп укучысының аралашу даирәсен, аралашу ситуацияләрен исәпкә алып, сөйләм эшчәнлегенең барлык төрләре (тыңлап аңлау, сөйләү, уку, язу) буенча укучыларда **коммуникатив компетенция** формалаштыру;
- укучының танып белү,гомуми уку һәм язу күнекмәләрен,язма сөйләм культурасын үстерү;
- татар милләтенә, аның тарихи һәм мәдәни хәзинәләренә карата хөрмәт тәрбияләү; укучыда татар телен дәүләт теле буларак өйрәнүгә ихтыяҗ тудыру.
- укучыларны рухи һәм әхлакый яктан тәрбияләү.
- татар теленең башка телләр арасындагы урынын билгеләү;
- телнең лексик һәм грамматик чараларын баету.

Татар теленнән 4 нче сыйныф укучыларының белем дәрәҗәсенә таләпләр.

- татар теленең авазларын һәм хәрефләрен,аларның әйтелеш һәм язылыш үзенчәлекләрен аңлау;
- сүзләрне иҗекләргә бүлү,сүз басымын билгеләү;
- өйрәнелгән сүз төркемнәрен бер-берсеннән аера һәм аларның үзенчәлекләрен аңлата белү;
- сүзтезмә һәм җөмләне аеру,җөмләнең әйтү максаты буенча төрләрен аеру.
- җөмләләрдә сүзләрне сайлап яза белү;
- төрле мәгълүмати чыганаклар (сүзлекләр, электрон чаралар) куллану.

4 нче сыйныфта ФГОС буенча уку елы ахырына татар теле укыту программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре.

<table>
<tr><th>4 нче сыйныф укучысында формалаша</th><th>4 нче сыйныф укучысы өчен мөмкинлекләр</th></tr>
<tr><td colspan="2">Шәхси</td></tr>
<tr><td>Укучының үзенә һәм үзенең әйләнә-тирәсендәге кешеләргә, тормыштагы яшәеш проблемаларына карата шәхси кыйммәтләре формалаша.</td><td>– шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге тудыру;
– әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;
– текстлардагы төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомумкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;
– “гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек” төшенчәләрен кабул итү, “башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык”, “кеше кадерен белү” кебек хисләр формалашу.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Метапредмет</td></tr>
<tr><td>Укучыларда мәгълүмати җәмгыятьтә яшәү һәм эшләү өчен кирәкле күнекмәләр үстерелә. Укучылар текст, күрмә-график рәсемнәр, хәрәкәтле яисә хәрәкәтсез сурәтләр, ягъни, төрле коммуникацион технологияләр аша тапшырыла торган мәгълүмати объектлар белән эшләү тәҗрибәсе ала; презентацион материаллар әзерләп, зур булмаган аудитория алдында чыгыш ясарга өйрәнә; укучыларда, компьютер яисә ИКТ нең башка чаралары белән эш иткәндә, сәламәтлеккә зыян китерми торган эш алымнарын куллана алу күнекмәләре формалаша.</td><td>Танып белү нәтиҗәләре:
– фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белү;
– иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру;
– объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү;
– төп мәгълүматны аеру, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү;
– тиешле мәгълүматны табу өчен, энциклопедия, белешмәләр, сүзлекләр, электрон ресурслар куллану.
Регулятив нәтиҗәләр:
– уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белү;
– эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтиҗәле эш алымнарын таба белү;</td></tr>
</table>

	– уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белү; – билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белү; – укудагы уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый, анализлый белү; – ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләрне формалаштыру; – дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли һәм алар белән дөрес эш итә белү; – дәрестә эш урынын мөстәкыйль әзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү. **Коммуникатив нәтиҗәләр:** – әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый, аңа туры килерлек җавап бирә белү; – әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзү; – аралаша белү сәләтен үстерү (аралашучанлык, хисслелек, эмпатия хисләре); – парларда һәм күмәк эшли белү; – мәгълүматны туплау өчен, күмәк эш башкару; – әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү.
Предмет	
Укучыларда татар теленең күп мәдәниятле дөньядагы роле һәм мөһимлеге турында күзаллаулар формалаша. Татар мәдәниятенең укучылар өчен булган катламы белән танышу башка мәдәниятkә карата ихтирам хисе уята, ягъни укучыларга үз мәдәниятләрен дә тирәнрәк аңларга мөмкинлек бирә, аларда ватанпәрвәрлек хисе уята.	– укучыларның коммуникатив компетенциясен (аралашу осталыгын) үстерү, ягъни, татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән яки язмача аралашу күнекмәләре булдыру; – коммуникатив бурычлар куя һәм хәл итә белү, адекват рәвештә аралашуның вербаль һәм вербаль булмаган чараларыннан, сөйләм этикеты үрнәкләреннән файдалана алу, киң күңелле әңгәмәдәш булу; – “Татар теле” предметына карата уңай мотивация һәм тотрыклы кызыксыну булдыру һәм, шулар нигезендә, белем алуның алдагы баскычларында татар телен уңышлы үзләштергә шартлар тудыру.

4 нче сыйныф укучылары өчен грамматик минимум.

1. Татар алфавиты. О,ы,э хәрефләренең дөрес әйтелеше, язылышы.

2. Сүз төркемнәре: исем, сыйфат, фигыль, сан, алмашлык.

3. Исемнәрнең зат-сан, килеш, тартым белән төрләнеше. Кушма, парлы исемнәр. Исемнәргә аффикслар ялгану тәртибе.

4. Сыйфатларның гади, чагыштыру, артыклык дәрәҗәләре. Антонимнар.Синонимнар.

5. Хәзерге заман хикәя фигыль. Үткән заман хикәя фигыль. Хикәя фигыльнең барлык һәм юклык формалары. Инфинитив.

6. Тамыр, кушма, тезмә саннар. Микъдар, тәртип, җыю саннары.

7. Кемдер, нәрсәдер, нидер алмашлыклары.

8. Кадәр, соң бәйлекләре.

9. Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре.

10. Гади, сорау, теркәгечле кушма җөмләләр.

Календарь тематик план

№	*Дәрес темасы*	*Сәг. сан ы*	*Үткәрү вакыты*		*Көтелгән нәтиҗәләр*			*Уку эшчәнлеге төрләре*
			П	*Ф*	*Белемнәр*	*Күнекмәләр*	*УУГ*	
1	Белем бәйрәме белән котлау язу.	1			Белем бәйрәме турында сүзләр өйрәнү. Белем бәйрәме, яңа уку елы башлана, килешә сүзләрен өйрәнү.	Белем бәйрәме белән котлау язу.	***Регулятив универсаль уку гамәлләре:*** *эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү; укытучы ярдәме белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү; эш тәртибен аңлап, билгеләнгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белү.* ***Танып белү универсаль уку гамәлләре:*** *тиешле мәгълүматны сайлап алу; төп мәгълүматны аеру; фикерләрне логик чылбырга салу; иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру; объектларны чагыштыру; классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү; эшчәнлек процессында контроль һәм бәя бирү.*	Сүзлек белән эш, фонетик зарядка, җөмләләрне киңәйтеп язу.
2	-мы/-ме сорау кисәкчәләре.	1			-мы/-ме сорау кисәкчәләрен ныгыту. Дәрес, дәреслек, кирәк, түгел сүзләрен өйрәнү.	-мы/-ме сорау кисәкчәләрен куллана белү, сораулар төзеп язу.		Күнегүләр эшләү.
3	Сан+исем төзелмәсе.	1			Сан+исем төзелмәсе. Атна, көн, төн, җиде сүзләрен өйрәнү.	Сүзтезмәләрне дөрес кулланып язу.		Рәсемнәр буенча җөмләләр төзеп язу.
4	Татар телендә сузык һәм тартык авазлар.	1			Специфик аваз хәрефләре (ә, ө, ү). ң хәрефенең сүз уртасында яки ахырында гына килүе.	Аваз һәмхәреф арасында аерманы белү.		Дөрес әйтеп транскрипция билгеләре белән язу.
5	О, ы, э хәрефләренең дөрес әйтелеше	1			Сүзләрнең дөрес әйтелеше һәм язылышы.	Татар телендә парлы сузыкларны язуда дөрес		Грамматик күнегүләр, транскрипция

	һәм язылышы.				О, ы, э хәрефләренең сүзнең беренче иҗегендә генә язылуы.	куллану.	***Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:*** *укучыларны үзконтроль һәм үзара контрольгә өйрәтү.*	билгеләре белән язу.
6	1-10 га кадәр һәм дистә саннары. Сан төркемчәләре.	1			Ничә? Ничәнче? Ничәү? сораулары. Микъдар, тәртип, җыю саннары.	Саннарны кулланып җөмләләр төзү.	***Регулятив универсаль уку гамәлләре:*** *укытучы ярдәме белән максат кую һәм эшне планлаштырырга өйрәнү; эш тәртибен аңлап, язу эшчәнлеген оештыра белү; билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белү; нәтиҗәләрне контрольгә ала белү.* ***Танып белү универсаль уку гамәлләре:*** *максатны мөстәкыйль билгеләү; тиешле мәгълүматны табу, билгеләү; сөйләм берәмлекләрен логик тәртипкә салу; мәсьәләне чишү өчен уңайлы ысул сайлау; төшенчәгә якын килү өчен нәтиҗә ясау; фикерләрне логик чылбырга салу* ***Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:*** *Дөрес язу күнекмәләрен формалаштыру; кагыйдәләргә таянып аңлату.*	Грамматик күнегүләр, җөмләләр төзү, сораулар кую.
7	Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре.	1			Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре.	Теркәгечле кушма җөмләләр төзи белү.		Тәрҗемә итеп язу, күнегүләр өстендә эш, җөмләләр төзеп язу.
8	**Контроль кисеш Исем.**	1			Сүзләрнең мәгънәләрен ачыклау, кем? нәрсә? сораулары, исем берлек һәм күплек санда була, кая? кайда? кайдан? сорауларына җавап булып килә	Исемгә хас грамматик категорияләрне билгеләү, исемнәрнең антонимнарын, предметны белдергән сүзләргә билгене белдергән сүзләр табу.		Мөстәкыйльэшләү.
9	Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасы	1			Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасы. Характерны бәяләүче лексика. -мый/-ми кушымчалары.	Инфинитив+ярата, төзелмәсен куллана белү. Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасын белдерүче -мый/-ми кушымчаларын дөрес язу.		Сорауларга җавап бирү тәртибендә хикәя төзеп язу.
10	Сорау җөмләләр.	1			Сорау җөмләләр, сорау алашлыклары, сорау	Сорау-җавап формасын камилләштерү, сорау җөмләләрне		Сорау җөмләләр төзеп язу.

					кушымчалары -мы/-ме ярдәмендә төзелә.	төзи һәм дөрес интонация белән әйтеп язу.		
11	Һава торышы билгеләрен белдерүче сүзләр.	1			Лексик һәм грамматик формаларны дөрес куллану. Табигать, ел фасылы билгеләре, вакыт, көз, туңды, суынды, саргая сүзләре.	Үзләштерелгән лексиканы һәм грамматик формаларны сөйләм калыплары, текст язу аша активлаштыру; Әйләнә-тирә мохитне тасвирлау.		Һава торышын тасвирлап язу.
12	Кемгә? Нәрсәгә? Кая?; Кемдә? Нәрсәдә? Кайда?; Кемнән? Нәрсәдән? Кайдан? сораулары.	1			Исемнәрнең юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешләре. -га/-гә, -ка/-кә, -дан/-дән, -тан/-тән, -нан/-нән, -да/-дә, -та/-тә кушымчалары.	Җөмләләрдә килеш кушымчаларын дөрес куллану..		Җөмләләр төзү
13	Билгесез үткән заман хикәя фигыль.	1			Билгесез үткән заман хикәя фигыльләр, -ган/-гән, -кан/-кән кушымчалары	Үткән заман хикәя фигыльләр белән җөмләләр төзү.		Күнегүләр өстендә эшләү.
14	Алфавитны кабатлау. **Сүзлек диктанты.**	1			Татар алфавиты. Аваз һәм хәреф арасында аерма. Орфоэпия, лексика белән бәйләнешле сүзләр язу.	Исемнәрне алфавит тәртибендә яза белү. Сүзләрне сөйләмдә куллану өчен истә калдыру.		Грамматик күнегүләр, җөмләләр төзү, сүзлек эше.
15	**Контроль эш.**	1			Орфоэпия,	Өйрәнгән		Мөстәкыйль эшләү.

					орфография, лексика, стилистика, бәйләнешле сүзләр төзелмәсе.	исемнәрне дөрес язу, алар белән җөмлә язу.		
16	Чөнки, шуңа күрә теркәгечле кушма җөмләләр.	1			Чөнки, шуңа күрә теркәгеченең мәгънәсе һәм кулланылышы.	Теркәгечле кушма җөмләләр язу.		Грамматик күнегүләр, җөмләләр төзеп язу.
17	Инфинитив. Уйнарга яратам, уйный башлады төзелмәләре. **Сүзлек диктанты**.	1			Инфинитив+ярата, эшли башлады төзелмәләрен өйрәнү. Тар һәм киң әйтелешле (о-ө̄, ы-ы̄, э-ә̄) авазлар белән сүзләр. Орфоэпия, лексика белән бәйләнешле сүзләр язу.	Тезмә фигыльләрне сөйләмдә дөрес куллану. Аваз һәм хәреф арасындагы аерманы белү. Сүзләрне сөйләмдә куллану өчен истә калдыру.		Ситуатив күнегүләр, тәрҗемә итү, сүзлек эше.
18	Исемнәрнең зат-сан белән төрләнеше.	1			Исемнәрне I, II, III зат, берлек һәм күплек санда төрләндерү.	Исемнәрнең зат-санын билгели белү.		Җөмләләр төзү.
19	Кемнең? Нәрсәнең? сораулары.	1			Исемнәргә аффикслар ялгану тәртибе.	Җөмләләрдә исемнәрнең килеш кушымчаларын дөрес язу.		Күнегүләр өстендә эшләү.
20	Тасвирлауны белдерүче сыйфатлар.	1			Җәнлекләрне тасвирлау. Соры, усал, хәйләкәр, җитез, озын койрыклы сүзләре.	Җәнлекләрне тасвирлап язу.		Җөмләләр төзеп язу.

21	Чагыштыру, артыклык дәрәҗәсендәге сыйфатлар.	1			Чагыштыру дәрәҗәсендәге сыйфатларда -рак/-рәк кушымчалары.	Сыйфат дәрәҗәләрен билгеләү.		Грамматик. күнегүләр, сүзлек эше, комплиментлар әйтү
22	Билгесез үткән заман хикәя фигыль.	1			Билгесез үткән заман хикәя фигыль формасы.	Билгесез үткән заман хикәя фигыльләрне дөрес язу.		Җөмләләрне киңәйтеп язу, җөмләләргә сораулар кую.
23	Үткәннәрне кабатлау.	1			Сүзләрнең лексик-грамматик мәгънәләре, грамматик формалары, җөмләдә синтаксик функциясе, башка сүзләр белән бәйләнүе.	Мөстәкыйль фикерләрне үстерү, танып белү эшчәнлеген активлаштыру.		Табышмаклар, ребуслар чишү, җөмләләр төзү
24	Үткән заман хикәя фигыль. **Мөстәкыйль эш.**	1			Билгеле һәм билгесез үткән заман хикәя фигыль формалары.	Билгеле һәм билгесез үткән заман хикәя фигыль кушымчаларының рәтен күрсәтә белү, затын билгеләү.		Мөстәкыйль эшләү.
25	Сыйфатларның артыклык дәрәҗәсе.	1			-рак/-рәк кушымчалары, иң, бик сүзләре, парлы сыйфатлар.	Артыклык дәрәҗәсендәге сыйфатларны җөмләләрдә дөрес язу.	***Регулятив универсаль уку гамәлләре:*** *укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү, анализлый белү; язма эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белү.* ***Танып-белү универсаль уку гамәлләре:*** *максатны мөстәкыйль билгеләү, тиешле мәгълүматны табу,*	Күнегүләр өстендә эш.
26	«Яңа ел бәйрәме» темасына хикәя төзеп язу.	1			Исем, сыйфат, фигыль сүз төркемнәре.	Сөйләм төзи белү.		Хикәя төзеп язу.
27	**Контроль эш.**	1			Исемнәрнең килеш кушымчалары, гади дәрәҗәдәге	Алган белемнәрне мөйстәкыйль куллана белү.		Мөстәкыйль эшләү

					сыйфатлар, хәзерге һәм үткән заман хикәя фигыль.		*билгеләү, төп һәм ярдәмчел билгеләрне аеру, анализлау, объектларны чагыштыру,классиикацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү,чагыштырып нәтиҗә ясый белү күнекмәләрен формалаштыру.* ***Коммуникатив универсаль укугамәлләре:*** *коммуникатив мәсьәләгә таянып фикерне төгәл итеп җиткерү, әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү, мәгълүматны туплау өчен кумәк эш башкару, әңгәмәдәшнең аралашу холкы белән идарә итү.*	
28	Билгесез үткән заман хикәя фигыль	1			Билгесез үткән заман хикәя фигыль формасын ныгыту.	-ган/-гән, -кан/-кән кушымчаларын язма сөйләмдә куллана белү.		Грамматик күнегүләр, тәрҗемә итү, дөрес язу
29	Кушма сүзләр	1			Тимераяк, ташбака, көньяк, төньяк сүзләрен өйрәнү.	Җөмләләрдә кушма сүзләрне дөрес язу.		Җөмләләр төзеп язу.
30	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше.	1			Исемнең тартым белән төрләнеше.	Тартымлы исемнәрне сөйләмдә куллану.		Сүзлек эше, грамматик күнегүләр
31	Тамыр, кушма, тезмә саннар.	1			Сан төркемчәләре. Түгәрәк исемнәре.	Саннарны төркемнәргә бүлеп язу.		Грамматик күнегүләр
32	Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасы.	1			Юклык формасындагы фигыльләр.	Фигыльләрне барлыкта һәм юклыкта куллану.		Грамматик күнегүләре, ситуатив күнегүләр
33	Исемнәрнең	1			Исемнәрне тартым	Тартымлы		Күнегүләр өстендә

	тартым белән төрләнүе.				белән төрләндерү.	исемнәрне дөрес куллану.		эш.
34	Сүз ясагыч кушымчалар: -чы/-че.	1			-чы/-че кушымчалары яңа сүзләр ясый. Бакчачы, төзүче, сатучы, эшче, нефтьче, тегүче сүзләре.	Сузләрдән һөнәр исемнәре ясау.		Грамматик күнегүләр, җөмләләр төзү
35	**Мөстәкыйль эш «Сүз төркемнәре».**	1			Антонимнар, исемнәрнең килешләрен билгеләү, кадәр бәйлеге белән җөмләләр язу, ситуатив күнегүләр.	Үзлектән эшли белү, грамматик категорияләрне тану, аеру, аңлап куллану.		Мөстәкыйль эшләү.
36	Теләк фигыльләр.	1			Ашый+сы килә, эчә+се килә, уйный+сы килә, сөйли+се төзелмәләре.	Теләк белдереп, җөмләләр төзи белү.		Күнегүләр өстендә эшләү.
37	Теркәгечле кушма җөмләләр.	1			Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре.	Теркәгечләрнең мәгънәсе һәм кулланышы.		Җөмләләр төзеп язу.
38	Фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше.	1			Тезмә фигыльләрне төрләндерү. Уйный башлады төзелмәсе.	Үткән заман хикәя фигыльне зат-сан белән төрләндерү.		Таблица буенча эшләү.
39	Кадәр, соң бейлекләре.	1			Кайдан? Кая кадәр сораулары. Юнәлеш килешен таләп иткән кадәр бәйлеге, чыгыш килешен таләп	Кадәр, соң бәйлекләрен җөмләләрдә дөрес язу.		Күнегүләр өстендә эш. Җөмләләр төзү.

					иткән соң бәйлеге.			
40	Билгесез предметларны атау.	1			Нәрсәдер, нидер, кемдер билгесез алмашлыклары.	Нәрсәдер, нидер, кемдер билгесез алмашлыклары белән җөмләләр төзеп язу.		Күнегүләр өстендә эш.
41	Исемнәрдә -сыз/-сез аффикслары.	1			Исемнәрдә -сыз/-сез кушымчалары.	Кемнеңдер яки нәрсәнеңдер булу-булмавын билгеләү.	***Регулятив универсаль уку гамәлләре:*** *уку эшчәнлеген оештыра белү, уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белү; укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү.* ***Танып белү универсаль уку гамәлләре:*** *иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру, эш башкаруның ысулларына һәм шартларына анализ ясау, объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү.* ***Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:*** *әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү, әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү, мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкару.*	Рәсемнәр буенча эшләү.
42	Фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше.	1			Фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше	Хәзерге һәм үткән заман хикәя фигыльләрне сөйләмдә дөрес куллана белү.		Күнегүләр өстендә эш.
43	Сыйфат.	1			Кешегә хас сыйфатлар: ярдәмчел, рәхимле, игътибарлы, тәрбияле юмарт сүзләре.	Кешене характерлаучы сыйфатларны сөйләмдә куллана белү.		Сораулар кую.
44	**Тест «Исем, сыйфат, фигыль, сан».**	1			Исем, сыйфат, фигыль, сан сүз төркемнәренә хас грамматик категорияләр, төрләнү үзенчәлекләре.	Танып белү эшчәнлеген активлаштыру, алган белемнәрне гамәлдә куллана белү.		Тест эшләү.
45	Чөнки теркәгече.	1			Чөнки теркәгече мәгънәсе.	Чөнки теркәгече белән теркәгечле кушма җөмләләр	***Регулятив универсаль уку гамәлләре:*** *уку эшчәнлеген оештыра*	Грамматик күнегүләр, рәсемнәр буенча җөмләләр

						язу күнекмәләре.	*белү, уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белү, укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү.* ***Танып белү универсаль уку гамәлләре:*** *иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру, эш башкаруның ысулларына һәм шартларына анализ ясау, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү.* ***Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:*** *әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый белү, әңгәмәдәшең белән аралашу калыбын төзү.*	төзеп язу.
46	Котлау язу.	1			Бәйрәм турында белешмә. Гомер, сәламәтлек, уңышлар сүзләре.	Теләкләр язу.		8 нче Март бәйрәме белән котлау язу.
47	Сыйфатлар дәрәҗәсе.	1			Сыйфатларда -рак/-рәк кушымчалары; иң, бик сүзләре; парлы сыйфатлар.	Сыйфат дәрәҗәләрен билгеләү.		Күнегүләр өстендә эш.
48	Билгесез үткән заман хикәя фигыль.	1			Билгесез үткән заман хикәя фигыль формасы, -ган/-гән, -кан/-кән кушымчалары.	Үткән заман хикәя фигыльне билгели белү.		Тәрҗемә итү, грамматик күнегүләр.
49	Парлы сүзләр	1			Яңа сүзләрнең лексик мәгънәсе. Бала-чага, ата-ана, савыт-саба, көн-төн сүзләре.	Парлы сузләрне сөйләмдә куллану		Күнегүләр өстендә эш. Җөмләләр төзеп язу. 69 бит №3
50	Билгесез үткән заман хикәя фигыль. **Сүзлек диктанты.**				Билгесез үткән заман хикәя фигыль формасы, -ган/-гән, -кан/-кән кушымчалары. Орфоэпия, лексика белән бәйләнешле	Үткән заман хикәя фигыльне билгели белү. Сүзләрне сөйләмдә куллану өчен истә калдыру.		Сүзлек эше, тәрҗемә итү, грамматик күнегүләр. 71 бит №9

					сүзләр язу.			
51	Үткән заман хикәя фигыль.	1			Үткән заман хикәя фигыль. -ды/-де, -ты/-те, -ган/-гән, -кан/-кән кушымчалары.	Үткән заман хикәя фигыльнең формасын танып белү кулланышы.		Грамматик күнегүләр. 4-5 җөмлә төзеп язарга
52	Үтенүне белдерүче фигыльләр.	1			Үтенүне белдерүче фигыльләр: бир әле, бирче, бирегез әле, бирегезче.	Үтенеч белдерү формаларын сөйләмдә актив куллану.		Ситуатив күнегүләр эшләү. 73 бит №5 73 бит №9
53	Гади һәм кушма саннар.	1			Кушма саннар, аларның язылышы.	Гади һәм кушма саннарны орфографик дөрес язу.		Саннар белән җөмләләр төзеп язу. 76 бит №3
54	Үткәннәрне кабатлау.	1			1-10га кадәр гади саннар, 11-19га кадәр кушма саннар, аларның дөрес язылышы.	Төрле саннар белән җөмләләр язу.		Күнегүләр өстендә эшләү, таблица буенча эш. 79 бит №1
55	Республика дәүләт исемнәре.	1			Татарстан Республикасы, Россия дәүләте төзелмәләре.	Төзелмәләрне хәтердә калдыру, дөрес язу.		Орфографик күнегүләр. 83 бит №7
56	Шәһәр исемнәре.	1			Казан, Яр Чаллы, Әлмәт, Түбән Кама, Алабуга, Минзәлә, Зәй шәһәрләре.	Шәһәр исемнәренең дөрес язылышын истә калдыру.		Рәсемнәр буенча җөмләләр төзеп язу. 84 бит №9
57	Ялгызлык исемнәр.	1			Атамалар баш хәрефтән языла.	Ялгызлык исемнәрен дөрес язу.		Күнегүләр өстендә эшләү, Татарстан картасы белән эшләү. 5 җөмлә төзеп язарга.
58	**Диктант «Туган ягым».**	1			Исемнәрне мәгънәләре буенча төркемнәргә аерып язу, ялгызлык	Мөстәкыйль фикер йөртү, әйләнә-тирәне өйрәнү, әдәби уку		Күплек сандагы исеннәрне, сыйфатларны сайлап язу.

					исемнәрнең язылышы.	дәресләрендә алган белемнәрне куллану, ялгызлык исемнәрне дөрес язу.		
59	Кабатлау һәм ныгыту күнегүләре.	1			Татарстан картасын өйрәнү. Дәүләт, шәһәр, елга исемнәре.	Шәһәр исемнәрен, күренекле шәхесләрне истә калдыру, исемнәрне дөрес язу.		Грамматик күнегүләр, кроссворд чишү. 90 бит №1 91 бит №6
60	Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре.	1			Чөнки, шуңа күрә теркәгеченең мәгънәсе һәм кулланылышы.	Теркәгечле кушма җөмләләр язу күнекмәләрен формалаштыру.		Грамматик күнегүләр. 97 бит №3
61	Ялгызлык исемнәр.	1			Ялгызлык исемнәр, күплек сандагы исемнәр, гади сыйфатлар.	Орфографик дөрес язу, грамоталы булуга өйрәнү.		Күнегүләр өстендә эшләү.
62	Фигыльләрнең барлык һәм юклык формасы.	1			Фигыльләрнең барлык һәм юклык төрләрен тану; -ма/-мә кушымчалары.	Эшнең башкарылу-башкарылмавыннан чыгып, барлык-юклык төрен билгеләү.		Схема буенча эшләү. Сүзләр белән 5 җөмлә төзеп язарга.
63	Сүз төркемнәрен кабатлау.	1			Логик фикер йөртү, гомумиләштерү, системалаштыру, нәтиҗә ясау	Сүз төркемнәрен белү; бирелгән сүз төркемнәренә караган сораулар һәм билгеләрне аерып чыгару; сүзләрне төркемнәре буенча аера белү.	***Регулятив универсаль уку гамәлләре:*** *үзеңә максат куя белү, бурычларны билгели белү; эш тәртибен аңлау.* ***Танып белү универсаль уку гамәлләре:*** *фикерләрне логик чылбырга салу, иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы чишү ысулларын мөстәкыйль*	Күнегүләр эшләү.
64	Исем.	1			Предмет, күренешләрне белдерә, килеш,	Исемнәрне язма сөйләмдә куллана белү.		Күнегүләр, биремнәр өстендә эшләү, рәсемнәр буенча

					тартым, сан белән төрләнә.		*рәвештә булдыру, эш башкаруның ысуларына һәм шартларына анализ ясау.* ***Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:*** *алган белемнәрне тикшерү эшендә мөстәкыйль куллану белү.*	җөмләләр төзү. 4 җөмлә язарга.
65	Сыйфат.	1			Пердметның билгесен белдерә, сыйфатлар төрләнмиләр.	Сыйфатларны язма сөйләмдә куллана белү.		Күнегүләр, биремнәр өстендә эшләү, рәсемнәр буенча җөмләләр төзү. 4 җөмлә язарга
66	Фигыль.	1			Предметның эшен, хәрәкәтен, хәлен белдерә, барлык-юклык, заман, зат-сан белән төрләнә.	Фигыльләрне язма сөйләмдә куллана белү.		Күнегүләр, биремнәр өстендә эшләү, рәсемнәр буенча җөмләләр төзү. 4 җөмлә язарга
67	**Еллык конроль эш.**	1				Алган белемнәрне мөйстәкыйль куллана белү.		Үз-үзеңә контроль ясау.
68	Хаталар өстендә эш. Сүз төркемнәре.	1			 Логик фикер йөртү, гомумиләштерү, системалаштыру, нәтиҗә ясау	Хаталарны исәпкә алу, язма эшләрдә аларны билгеләү, төзәтү. Сүз төркемнәрен белү; бирелгән сүз төркемнәренә караган сораулар һәм билгеләрне аерып чыгару; сүзләрне төркемнәре буенча аера белү.		Хаталар өстендә эшләү. Күнегүләр эшләү. Сүз төркемнәрен кабатлау. 100 бит №5

Телдән җавап бирүне тикшерү һәм бәяләү

Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укытканда иң мөһим бурычларның берсе – сөйләм телен үстерү. Укучыларның белемнәрен тикшерү өчен сораулар төзегәндә: сораудагы һәр сүз аңлаешлы булырга, сораулар артык озын булмаска, балаларга аңлашылмаган сүзләр кулланылмаска тиеш. Сорауларны ашыкмыйча һәм ачык итеп әйтергә кирәк. Укытучы баланың җавабын

тыңлап бетерергә, шуннан соң гына өстәмә сораулар бирергә тиеш. Укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен тикшерү фронталь дә була ала:

1) укучылардан ешрак сорарга мөмкинлек бирә;

2)укучыларның белемнәре гомумиләштерелә, камилләштерелә;

3) тикшерү эше тагын да җанлана.

Укучыларның телдән сөйләм күнекмәләрен бәяләгәндә, билге җавапның сыйфатына карап һәм түбәндәге таләпләр искә алып куелырга тиеш:

-сөйләмнең орфоэпик , интонацион, грамматик яктан дөреслеге;

- сөйләмнең эчтәлеге ягыннан дөреслеге, эзлеклелеге ;

- сөйләмнең аңлаешлылыгы;

- сөйләмдә сүз байлыгы, җөмлә калыпларының төрлелеге;

Җавапны бәяләгәндә, уңай һәм кимчелекләрен әйтеп, хаталар яңадан кабатланмасын өчен, киләчәктә нәрсәгә игътибар итәргә кирәклеген күрсәтергә кирәк**.**

4 нче сыйныфта эш төрләренең күләме һәм бәяләү

Язу: каллиграфик матур язу 3 юл. Орфографик (хәреф төшерү, өстәү, алыштыру,сүзләрне юлдан юлга дөрес күчермәү) хаталарга гына игътибар ителә; әгәр дә сүз берничә урында дөрес, ә аерым бер урында хаталы язылган икән, бу ялгыш дип саналмый. Бер үк хата берничә сүздә кабатланса, бу бер ялгыш дип исәпләнә.

- контроль күчереп язу 5-6 җөмлә. Пөхтә, орфографик хатасыз язылган эшкә **“5”**ле; әмма 1-3 төзәтүе яки 1-2 орф-к хатасы булса **“4”**ле; пөхтә язылмаса, 4-6 орф-к х атасы булса “3” ле, пөхтә булмаса, 6 артыграк орф-к хатасы булса “2”ле куела.

- контроль сүзлек диктанты 8-9 сүз, диктант 30-35 сүз. Пөхтә, 1 орфографик хатасыбулса **“5”**ле; пөхтә, 2-3 орфографик хатасы булса **“4”**ле; пөхтә язылмаган, 4-6 орфографик хатасы булса “3”ле; пөхтә түгел, 7 дән артыграк хатасы булса “2”ле куела.

Язма сөйләм күнекмәләрен үстерү өчен, өйрәтү характерында **(**инша 5-6 җөмлә, имла 45-50 сүз) яздырыла, бер билге куела. Өйрәтү характерындагы язма эшләрнең уңай билгеләре генә журналга куела.

Бирелгән темага эзлекле язылган, 1 орфографик һәм 1 грамматик хатасы булса **“5”**ле; эзлекле язылган, ләкин эчтәлектә ялгыш җибәрелгән, 2-3 орфографик яки 2-3 грамматик хатасы булса **“4”**ле; эзлекле язылмаган, 4-6 орфографик яки 4-6 грамматик хатасы булса **“3”**ле, эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 7 дән артык орфографик яки 7 дән артык тупас грамматик хатасы булган эшкә **“2”**ле куела.

Укыту процессының материаль техник тәэмин ителеше

Дидактик һәм методик тәэмин ителеш

Дидактик тәэмин ителеш	Методик тәэмин ителеш
1.Татарский язык. 4 класс: учебник для четырехл. нач. шк. В 2 ч. Р.З. Хайдарова, Г.М. Ахметзянова, Л.А. Гиниятуллина. – Казань: Татармультфильм, 2015. 2. Р.Р. Нигъматуллина «Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы 1,2 кисәк», Яр Чаллы, 2012. 3. Б. Рәхмәт «Сабан туенда». Шигырьләр. – Казан: Тат.кит. нәшр., 2010. 4. Нәниләргә бүләккә. Җыентык. Табышмаклар, такмаклар, әкиятләр, шигырьләр, кыска хикәяләр. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2011. 5. Р. Миңнуллин «Алма бабай». Балалар өчен шигырьләр, әкиятләр. – Казан: «Мәгариф», 2012. 6. Орфографик, орфоэпик һәм башка төр сүзлекләр.	1. Пособие для учителей, работающих с русскоязычными учащимися по учебнику «Күңелле татар теле». – Казан: Татармультфильм, 2013. 2. А.Ш. Асадуллин, Р.А. Юсупов. «Рус телле балаларга татар телен укыту методикасы нигезләре». – Казан, «Мәгариф» нәшрияты, 2010. 3. Р.З. Хайдарова. «Научно-педаго-гические аспекты билингвального образования в Республике Татарстан». – Набережные Челны, 2012. 4. Р.З. Хайдарова «Сборник ситуативных упражнений по татарскому языку для русскоязычных учащихся». – Набережные Челны, 2014. 5. Ф.Ф. Харисов «Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре». – Казан, «Мәгариф», 2010. 6. Ч.М. Харисова «Тренировочные упражнения по обучению татарскому произношению». – Казань, «Магариф», 2010.

Әдәбият

Дәреслекләр	Укытучы өчен әдәбият	Укучылар өчен әдәбият	Өстәмә әдәбият
«Күңелле татар теле». 4 сыйныф: Р.З. Хәйдәрова, Г.М. Әхмәтҗанова, Л.А. Гиниятуллина. – Казан: Татармультфильм, 2014.	1. А.Ш. Әсәдуллин, Р.А. Йосыпов. «Рус телле балаларга татар телен укыту методикасы нигезләре». – Казан, «Мәгариф» нәшрияты, 2010. 2. Р.З. Хайдарова. «Научно-педагогические аспекты билингвального образования в Республике Татарстан». –	1. Р.Р. Нигъмәтуллина «Татар телен өйрәнүчеләр өчен кагыйдәләр һәм күнегүләр җыентыгы 1,2 кисәк». – Яр Чаллы, 2012. 2. Б. Рәхмәт «Сабан туенда». Шигырьләр. – Казан: Тат.кит. нәшр., 2010. 3. Нәниләргә бүләккә.	«Фән һәм мәктәп», «Мәгариф» журналлары, «Мәгърифәт», «Ачык дәрес» газеталары

	Набережные Челны, 2012 3. Р.З. Хайдарова «Сборник ситуативных упражнений по татарскому языку для русскоязычных учащихся». – Набережные Челны, 2014 4. Ф.Ф. Харисов «Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре». – Казан, «Мәгариф», 2010. 5. Ч.М. Харисова «Тренировочные упражнения по обучению татарскому произношению». – Казань, «Мәгариф», 2010.	Җыентык. Табышмаклар, такмаклар, әкиятләр, шигырьләр, кыска хикәяләр. – Казан: Тат. кит. нәшр., 2011. 4. Р. Миңнуллин «Алма бабай». Балалар өчен шигырьләр, әкиятләр. – Казан: «Мәгариф», 2012. 5.Орфографик, орфоэпик һәм башка төр сүзлекләр. 6. «Салават күпере» журналы, «Көмеш кыңгырау» газетасы.	